

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Laajakaista kaikkien ulottuville

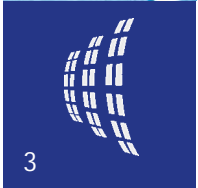
Kansliapäällikkö Harri Pursiainen
19.11.2008

Toimeksianto

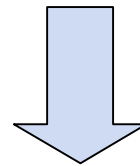
- Selvittää, miten voidaan turvata koko maan kattava laajakaistan tarjonta ja järjestää sen rahoitus erityisesti haja-asutusalueella
- Hallitusohjelma:
 - "Hallitus parantaa nopeiden yhteyksien saatavuutta edistämällä valokaapeli- ja langattomien verkkojen rakentamista (...). Palveluiden saatavuus varmistetaan koko maassa edistäen verkkojen kehitystä myös julkisin varoin alueella, jonne ei synny kaupallista tarjontaa."

Markkinoiden muutos

- Ennen kattavat palvelut syntyivät markkinaehtoisesti eikä valtio puuttunut toimintaan tiukalla säätelyllä, veroilla tai julkisella tuella
- Nyt
 - teleyhteydet ovat välttämättömiä, eivät ylellisyyttä
 - teleyritykset edellyttävät liiketoiminnalta hyvää tuottoa ja karsivat mm. kiinteän verkon palveluitaan

- Ilman valtion toimia ei synny alueellisesti tasa-arvoista viestintäinfrastruktuuria, vaikka se on välttämätöntä
- Yhteiskunnan ja kaupallisen todellisuuden muututtua on arvioitava, pitääkö viestintäpolitiikankin muuttua

Kansallinen toimintasuunnitelma

Tavoitetaso 2010

- Laajakaistaliittymä (1 Mbit/s) yleispalveluksi
 - Sujuvat asiointipalvelut, digitaalkuvien, musiikin ja videoleikkeiden lataus
 - Yleispalveluna yhteyttä tarjottava kaikille kohtuullisella hinnalla

Tavoitetaso 2015

- Yleinen televerkosto parannetaan sellaiseksi, että lähes jokainen voi halutessaan hankkia nopean laajakaistaliittymän (100 Mbit/s)
 - televisiopalvelut (teräväpiirto) ja uusi kilpailija televisiojakeluun
 - hyvin suurten tiedostojen lataus
 - myös suuret lähtevät nopeudet
 - usean tietokoneen yhtäaikainen käyttö esim. etätöissä
 - maaseudulla erityistarpeita mm. etäterveydenhuollossa, eläintiloilla, maatilamatkailussa ja muussa yritystoiminta

Miten vuoden 2010 tavoitetasolle?

- Lain ja toimilupien muutoksilla sekä uusien lupien ehdoilla asetetaan tarvittavat velvoitteet teleyrityksille
- Viestintävirasto valvoo lain mukaan kuluttajahintoja
- Teleyritysten nettokustannukset on lain mukaan korvattava, jos ne ovat kohtuuttomia
- Lähtökohtana, että yleispalvelu tarjotaan jatkossakin ilman julkista rahoitusta

Vuoden 2015 tavoitetaso

- Kaikkialla maassa on kysynnän mukaisesti saatavilla verkko (100 MB), johon liitettävällä alle 2 km:n tilaajayhteydellä lähes kaikissa (yli 99 %) kotitalouksista, yrityksistä ja julkisen hallinnon toimipaikoista voidaan käyttää erittäin suuria nopeuksia vaativia palveluita
 - Verkkoa vain sinne missä on kysyntää
 - Tilaajayhteyden hankkii aina kuluttaja itse
 - Tilaajayhteyden tekniikan ja nopeuden päättää kuluttaja itse
 - Tilaajayhteys olisi aina alle 2 kilometriä
 - Tekee mahdolliseksi hankkia koteihin ja yrityksiin valokuituyhteyksiä, mutta ei pakota siihen ketään
 - Noin 2000 kotia jää erityisratkaisujen varaan

Miksi juuri 100 Mbit/s?

- *"Kansallisen toimintasuunnitelman avulla varmistetaan, että kansalaisille, kotitalouksille, yrityksille ja julkisen hallinnon organisaatioille on kattavasti tarjolla nopeita, 100 Mbit/s, laajakaistayhteyksiä."* (Kansallinen tietoyhteiskuntastrategia 2007-2015)
- Nopeatkin tilaajayhteydet tulee tehdä mahdolliseksi, mutta kuluttaja päättää aina, milloin haluaa ne (kustannuksellaan) käyttöön.
- Jo nyt suurissa kaupungeissa kotitalouksille tarjotaan 100 Mbit/s –tilaajayhteyksiä samalla hinnalla kuin 1 Mbit/s haja-asutusalueella. Kysyntää on.
- Taajamissa tarjotut nopeudet ovat yli kymmenkertaistuneet 5 vuodessa. Suurissa kaupungeissa kuluttaja saanee halutessaan 1 000 Mbit/s-yhteyksiä v. 2015.
- Haja-asutusalueella tietoyhteiskuntapalvelujen kysyntä on kuitenkin yhtä suuri kuin kaupungeissa, ellei suurempi (etätö, etäterveydenhuolto ym.).
- Ajan oloon televisio siirtyy verkkoon. Usean teräväpiirtoisen tv-kanavan samanaikainen vastaanotto edellyttää 100 Mbit/s:n nopeutta.
- Kiinteä 100 Mbit:n yhteys sallii myös *lähettää* suuria tietosisältöjä.

Miksi juuri 2 km?

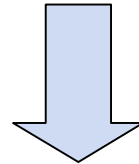
- Haja-asutusalueen kuluttaja saa aidon mahdollisuuden huippunopeaan yhteyteen, kun kiinteänkin tilaajayhteyden kustannukset jäävät kohtuullisiksi
 - Valokuitu kotiin on ollut tyypillisesti 2000-3000 euroa
- Selvitysten mukaan yli 2 km:n langattomalla yhteydellä ei v. 2015 tarjottane kattavasti koko maassa yli 5 Mbit/s – yhteyksiä
- Yli 2 km:n langattomat hyvin nopeat yhteydet ovat herkkiä säälle
- Lyhyellä tilaajayhteydellä enemmän kilpailua

Mitä vuoden 2015 tavoitetaso maksaa?

- Kaupallisesti rakennettu valokuitu saatavilla (2 km) v. 2015 noin 95 % kotitalouksista
- Saatavuuden nostaminen tästä yli 99 %:iin vaatii arviolta 200 milj. euron lisäkustannukset

- Julkinen tuki on välttämätöntä, jos tavoitetasolle halutaan päästä

Miten vuoden 2015 tavoitetasolle?

- Uudistetaan kansallinen laajakaistastrategia (2004)
- Tuetaan kaupallisesti kannattamatonta toimintaa julkisin varoin jakamalla kustannukset seuraavasti:

Teleyritykset	vähintään	33 %
Valtion laajakaistatuki	enintään	33 %
Maakuntien ja kuntien tuki	noin	27 %
EU:n tuet	noin	7 %
- Julkinen tuki maksetaan yritystukena yleisen televerkoston rakentajille
- Tilaajayhteyden hankintaan ei uusia tukia: käyttäjä hankkii sen jatkossakin (kork. 2 km!) haluamaltaan teleyritykseltä

Valtion laajakaistatuki

- V. 2010 – 2015 enintään 66 milj. euroa (v. 2008 hintatasolla) = 11 milj. euroa vuodessa
- Voidaan kattaa esimerkiksi seuraavasti:
 - Huutokaupataan eräät langattomaan laajakaistaan varatut radiotaajuudet (tulot ehkä 30-130 milj. euroa)
 - Jos huutokauppatulot eivät riitä, teleyrityksiltä peritään v. 2010 – 2015 televerkon tasausmaksua niiden laajakaistaliittymien suhteessa
 - Tietoyhteiskuntapalveluita ei ole tarkoitus verottaa, vaan tasoittaa alueellisia eroja

Rahoituksen vaihtoehtoja

1. Menomäärärahat osoitetaan valtion talousarviossa;
2. Menomäärärahat osoitetaan talousarviossa ja huutokauppa- ja mahdolliset tasausmaksutulot 'korvamerkitään' niitä varten; tai
3. Televisio- ja radiorahasto muutetaan valtion viestintärahastoksi, jonne tulot tuloutetaan ja josta valtion laajakaistatuki maksetaan – laajakaista- ja televisiorahat pidetään erillään

Toimijoiden roolit

- Maakuntien liitot yhdessä kuntien kanssa:
 - arvioivat 30.10.2009 mennessä kysynnän kehityksen ja televerkoston kehittämistarpeet
 - laativat suunnitelmat tavoitetason saavuttamiseksi
 - kilpailuttavat rakentamistyön siltä osin kuin verkko ei toteudu kaupallisesti
- Viestintävirasto arvioi maakuntien suunnitelmat
- Valtioneuvosto hyväksyy suunnitelman valtakunnallisesta rahoitustarpeesta ja rahoituksen jaosta
- Viestintävirasto maksattaa ja valvoo

Jatkotyö

- Tarkastelu v. 2012
 - V. 2008 toimintasuunnitelaman muutostarpeiden arviointi
 - Toimintasuunnitelma v. 2015 jälkeiselle ajalle